

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE PAVLA ŠUBY

Název: THE NOTION OF YHVH IN THE THOUGHT OF MARTIN BUBER

Posuzovatel: Dr. Milan Balabán, religionista

Diplomová práce (DP) Pavla Šuby (PŠ) přijatá 5.5.2008, č.j. 8/08 Trojanová, patronovaná vedoucím práce Doc. Pavlem Hoškem, Th.D., má všechny náležitosti, včetně anotace (česky a anglicky), má celkem 95 stran včetně bibliografie (s.93-95). Anglicky psaný spis je poučený a i když patrně není přímo inovační (objevný), má **jiskru dobře rozžehnuté inspirace**. O JHVH v Buberově myšlení se v dohledném okruhu nikdo neinteresoval. Nicméně hned na začátku stůjíte zde tři kritické připomínky: 1.Chce-li někdo proniknout do díla filosofova nebo umělcova, musí si přečíst (a prostudovat) jeho díla v jeho **vlastním jazyce** (zde tedy německy), Seznam na závěr DP ukazuje, že PŠ zná Buberova díla jen v překladu do angličtiny. To je podobné, jak by někdo studoval Kanta nebo Heideggera z anglické verze.

2.Schází tu znalost životopisných knih pokud možno objektivně, ale i kriticky pojednávajících o životě běhu židovského filosofova.(Např.:M.Friedman: *Martin Buber's Life and Work* nebo Bernard Wehr:*Buber*, Votobia 1995). Zde konstatováno ovlivnění J.G.Fichtem, ale i Nietzschem atp. 3. V bibliografii III.Study Aids uvádí PŠ anglickou RSV. Víc na místě by bylo uvést Buberův (+ Rosenzweigův) překlad Starého zákona do němčiny (*Schrift*). Od začátku ve mně hlodá otázka: je to úplně fér, hledat v Buberově díle odpověď na to, co tento židovský filosofof soudí (jak vidí) o JHVH? Připadá mi to, jako kdyby někdo posuzoval drahého nebožtíka podle zlatého křížku na krku. Ale možná, že se **krutě míním** a že diplomand ví hodně dobře, co dělá. Filosofovi a brilantnímu esejistovi nejde o nucování JHVH širokému lidu, nýbrž (jakkoli M.B. vychází, spíše implicity, z „jahvistických“ pozic, a tedy ze zjevení, jak je prostředkuje Písmo), nýbrž ze snahy (možná až vychytralé) přivést lid ochotný vzdělávat se ke **správnému přístupu** k tomu, co nazývají :B/bůh. Bůh je personální, vztahuje se k tobě jako (transcendentní, ale hřejivě blízké) Ty a ani ty (Já), člověku, se nehneš, pokud se neodhodláš být v jeho Dvojici. Šubovy analýzy jsou u nás a pro nás užitečné, poněvadž jsme si až příliš zvykli na interpretace Jana Hellera (ty jsou hodně pozoru) a mnohem menších mistříků. Šubova práce je zdatná a statná. **Dispozice je účelně přehledná**. Povaha (ne v běžném smyslu) JHVH je dialogická a osobní bezprostřední, dialog poměřován proroky, etická dimenze je neodmyslitelná. Za brilantní pokládám statičku o Buberově **polemice s institučním náboženstvím**, zvláště v aplikaci na chrám. Co se týká křesťanství, vadí Buberovi koncepcce Pavlova, zatímco synoptický Ježíš neodporuje požadavkům Tóry. V evangeliu podle Jana shledává Buber vlivy řecké a iránské. **Vzorem víry je Abraham**, jenž věří Bohu bezprostředně a opouští zemi svých otců. Podle Bubera měl na Ježíš mocný vliv Druhý Izajáš, který vidí Služebníkovo (Eben JHVH) utrpení jako **mystérium a paradox**. Není to ztotožnění Ebeda s Ježíšem, nýbrž Ebed je ten, kdo přináší světlo všem národům, nejen Židům, popřípadě křesťanům. To je nejen zúžení „tématu spásy“(můj výraz – mb), nýbrž nepochopení, jež vede ke zbožštění (jednoho) člověka. – Rozbor Buberova Ty a Já je možná téměř bezchybný. Halelu Jah! Dopracovat by se mohlo Ono. Kde zůstalo My? Je „My“ součástí Ono? Každé individuum, i zbožné, potřebuje obklopení, možná odejmutí, jinými (studujme Lévinase!),

Více pozornosti mohl P.Š. věnovat dvojímu pojetí víry u Bubera. Otázka: Je víra „v“ udržitelná, nevede ke zbožštění osob, i těch, které nás „vedou ke spáse“ (můj obrat – mb)?

Otázkami psychologie (2.3.2.,str.85nn) se ve svém posudku nechci zabývat. Podobně tu nevěnuju pozornost některým jiným otázkám, s nimiž se náš skvělý doktorand „táhne“.

HODNOCENÍ

Šubova práce je pilná, tázavá, důkladná, podložená studiem pramenů, autor je tématem bytostně zaujat, přináší některá nová hlediska a je zralá k tisku. Někde Šuba trochu uhýbá a pokyvuje hlavou. Nebo vychází ze svého anglického Bubera. Navrhuji vysoké hodnocení (1-3).

Milan Šlechta
3. 8. 2008 Radek